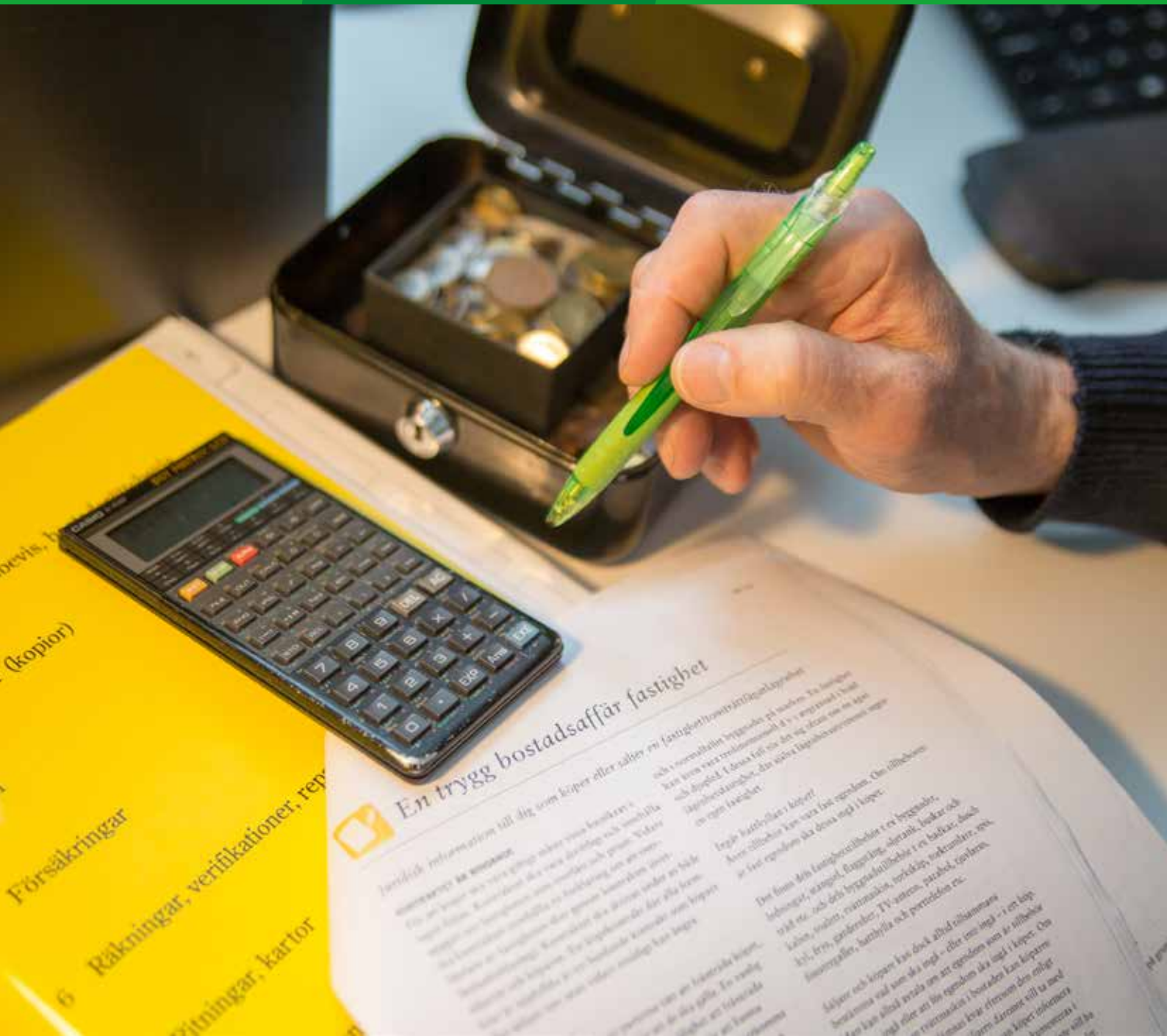

Vad kostar det att bo?

Inkomster och utgifter för hushållen i Umeå kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning.....	4
Vad är prisrimliga bostäder?	5
Risker med icke prisrimliga bostäder och bostadsbrist.....	6
Begreppsförklaringar	7
Positiv inkomstutveckling för Umeå kommun	8
Stor andel av inkomsten läggs på boendegifter	10
Många hushåll med låg inkomst klarar inte baskonsumtionen	13
Pensionärer, barnfamiljer och utländska medborgare.....	14
Hushållens sparande	15
Olika kön, olika lön.....	16
Källor	18
Bilaga 1. Boendegifter per upplåtelseform	19
Bilaga 2. Boendegifter nyproduktion	20
Bilaga 3. Metod och kvalitet.....	21

Besök vår hemsida: www.umea.se/statistik

Kontaktpersoner:

Peter Thuresson, Övergripande planering,
tel. 090-16 23 70

Josefina Rosenlöv, Övergripande planering,
tel. 090-16 12 42

Daniel Levisson, Övergripande planering,
tel. 090-16 12 57

Referensgrupp: Linda Gustafsson Övergripande planering, Sandrine Rivoire, Mark- och exploatering,
Åsa Jernbom, Äldreomsorgen, Helen Andersson, VIVA, Daniel Lindström, Övergripande planering

Omslagsbild: Ann-Margrethe Iseklint

Sammanfattning

Rapporten visar att:

- i genomsnitt lägger hushållen i Umeå drygt 25 procent på sitt boende vilket är något högre än rikets 21 procent. Umeå bedöms ha något högre siffror gentemot övriga riket på grund av att vi proportionellt sett har fler hyresrätter, fler studenter, samt genomsnittligt sett högre fastighetspriser.
- 10 procent eller cirka 5 700 hushåll i Umeå bor i bostäder som inte är prisrimliga då dessa lägger mer än 50 procent av sina inkomster på boendeutgifter.
- de 40 procent med lägsta disponibla hushållsinkomsterna lägger i genomsnitt cirka 37 procent av sina inkomster på sitt boende.
- 22 procent eller strax över 5 000 hushåll av de 40 procent med lägst inkomster uppvisar indikationer på boendestress då de lägger en mycket stor andel, över 50 procent, på boendet av sin inkomst.
- 36 procent av hushållen med lägst inkomster klarar inte sin baskonsumtion enligt en standard för levnadsomkostnader från Swedbank. I riket har den skattats till 46 procent. En standard för baskonsumtion bör dock inte förväxlas med existensminimum.
- hushållsinkomsterna har ökat för både låg- och höginkomsttagare de senaste fem åren, mest för hushåll med högre inkomster.
- hushållsinkomsterna är lägst i hyresrätter och högst i äganderätter, dvs. främst småhus.
- 13 procent eller drygt 7 460 av alla hushåll har ett lågt sparkapital, totalt på 0–5 000 kr.
- den faktiska eller ovägda löneskillnaden mellan könen är 10 procent till fördel för männen i Umeå kommun vilket är lägre än skillnaden i riket.
- löneskillnaden mellan könen i Umeå kommun, om den justeras mot yrke, ålder och utbildning är 3,2 procent till fördel för männen, vilket är lägre än i rikets 3,7 procent.
- kvinnor har något oftare högre lön i lågavlönade yrkesgrupper medan männen oftare har högre lön i högavlönade yrkesgrupper.

Inledning

Umeå kommun arbetar löpande med bostadsförsörjningsfrågor och ska undersöka vilka marknadsförutsättningar som råder i kommunen utifrån ett bostadsförsörjningsperspektiv. Denna rapport utgör en lägesbeskrivning om vilka ekonomiska förutsättningar olika grupper i kommunen har för att klara av sina boendeutgifter. Den utgör en statistisk genomgång av inkomster, boendeutgifter och konsumtionsmarginaler för hushållen. Vidare innehåller den en kortfattad beskrivning av vad prisrimliga bostäder är och vilka teoretiska konsekvenser icke prisrimliga bostäder kan medföra för en kommun. Rapporten kompletteras även med en beskrivning av löneläget i kommunen. Förebild för undersökningen har varit Boverkets rapport "Boende till rimlig kostnad".

Bostadspolitiken har förändrats flera gånger i Sverige. Idag har vi en av de mest liberala bostadsmarknaderna i västvärlden enligt en rapport från Boverket¹. Den bostadspolitik som förs i Sverige har karaktären av ett generellt bostadsansvar och riktar sig inte till speciella låginkomstgrupper som är fallet i många andra länder; Sverige har med andra ord i dagsläget inte det som brukar kallas social housing som innebär att man bygger särskilda bostäder för personer med särskilt låga inkomster.

---

1 Boende till rimlig kostnad, Boverket, rapport 2016:11

Vad är prisrimliga bostäder?

Prisrimliga bostäder kan beskrivas ur flera perspektiv och kan mätas på olika sätt. Ett perspektiv av prisrimliga bostäder som antas i denna rapport är hur stor andel av inkomsten som läggs på boendeutgifterna. Om en mycket stor andel läggs på boendet relativt inkomsten är boendet att betrakta som icke prisrimligt. Ett mått på ett icke prisrimligt boende i denna rapport är att hushållen lägger mer än 50 procent av inkomsten på boendeutgiften, i andra studier används ibland också 30 procent.

En annan aspekt av ett prisrimligt boende, som också antas i denna rapport, är hur mycket pengar som blir kvar efter att man har betalat för sitt boende. Om marginalerna är små blir annan konsumtion lidande för både hushållet och samhällsekonomin i stort. För att skapa en bild av hur vanligt detta är kan man utgå från särskilda schabloner för den baskonsumtion som hushållen har. Med detta avses hur mycket man i regel betalar för mat, hygienartiklar, transportkostnader och annat.

Ytterligare ett perspektiv, som dock inte undersöks i denna rapport, är tillgången på bostäder på bostadsmarknaden i största allmänhet. Om det saknas bostäder kan bostadsbrist i form av ett för litet utbud vara förklaringen. En annan förklaring kan vara att det saknas tillräcklig prisvariation så bostäder inte är tillgängliga för dem med lägst inkomster. Det kan också vara att vissa hushåll inte kan samla ihop tillräckligt till den kontantinsats som behövs om man ska köpa bostadsrätt eller småhus. Sedan bolånetaket infördes 2010 har detta främst drabbat förstagångsetablerare på bostadsmarknaden.

Risker med icke prisrimliga bostäder och bostadsbrist

På en fungerande bostadsmarknad ska det finnas, förutom bra information om vilka bostäder som finns till försäljning och uthyrning, ett varierat utbud av bostäder som personer kan hyra eller köpa till olika pris. Om det finns många bostäder som är tillgängliga med olika pris och standard kan behoven tillgodoses för alla grupper i kommunen. Om det däremot finns många bostäder som inte är prisrimliga i kommunen uppstår olika risker:

Boendestress

Om det finns små ekonomiska marginaler för hushållen ökar de finansiella riskerna och hushållen kan då leva i boendestress. Det så kallade kvotmättet, där man undersöker hur många hushåll av de 40 procent med lägst inkomster som lägger mer än 30 procent på sitt boende, är en indikation på måttlig boendestress. Vid större boendestress lägger hushållen mer än 50 procent av sin inkomst på boendeutgifter. Detta måste dock inte innebära att individer under sådana förhållanden med nödvändighet *upplever* boendestress men utgör en indikation på det och brukar användas som ett mått i internationella studier.

Minskad inflyttning

Om det inte finns bostäder till rimliga priser kan det vara svårt för personer från *andra* kommuner att få en bostad i Umeå kommun. Det kan exempelvis avse jobbsökande, studenter eller andra. Brist på bostäder har då en kortvarig dimension i sig, eftersom individer som söker sig till kommunen inte står och väntar på bostad hur länge som helst utan efter en tid kanske söker sig till en annan kommun där bostadsbrist inte råder. Enbart om kommunen ur något perspektiv är mycket attraktiv kan det vara fallet att människor väntar under lång tid. T ex för att man vill gå ett attraktivt program på Universitetet eller eftertraktar ett speciellt arbete som enbart erbjuds i Umeå. Om en kommun har ambitionen att växa innebär förstås en sådan brist ett problem eftersom man har tappat i potentiell tillväxt. Den här typen av bostadsbrist går inte att "bygga ikapp" utan är förlorad. Det omvända här kan då innebära att extra bostäder leder till att fler flyttar hit som inte hade tänkt flytta hit från början.

Ökad utflyttning

Bostadsbrist eller brist på prisrimliga bostäder kan också innebära att ungdomar som vill flytta hemifrån och komma ut på bostadsmarknaden har svårt att finna bostad i den egna kommunen. Det kan kanske leda till att man flyttar från staden där det finns lediga bostäder, även om en sådan utflyttning förmodligen inte är särskilt omfattande för Umeå kommun. En sådan bostadsbrist har också en kortvarig dimension i sig då personerna som söker en bostad etablerar sig i en annan kommun där bostad har kunnat erbjudas.

Kvarboende hos föräldrar och trångboddhet

Lite mer troligt än att ungdomar flyttar från Umeå kommun är snarare att de ofrivilligt bor kvar med föräldrar eller flyttar ihop med kompisar om det råder brist på bostäder. I det sammanhanget betyder bostadsbristen en lägre boendestandard då fler nödgas dela på en bostad och resulterar i trångboddhet. Denna typ av bostadsbrist är då ackumulativ vilket leder till fler personer per hushåll inom kommunen där personer väntar att få komma ut på bostadsmarknaden. Det behöver inte endast vara ungdomar som drabbas av detta, det kan gälla andra former av hushållsplittringar som vid en skilsmässa och då individerna som genomgår separationen är i behov av nya bostäder.

Begreppsförklaringar

I rapporten används ett antal termer som förklaras nedan för att underlätta läsarens förståelse.

Disponibel hushållsinkomst

Avser summan av nettoinkomsten i hushållet, det vill säga pengar som hushållet har över efter skatt har dragits av. I undersökningen ingår arbetsinkomst (lön efter skatt), sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning, a-kassa, pension, studiemedel, barnbidrag, bostadsbidrag, bostadstillägg, försörjningsstöd, kapitalinkomst, etableringsersättning och inkomst av näringsverksamhet.

Boendeutgift

I boendeutgiften ingår hyreskostnad/avgift i bostadsförening, amortering, räntekostnader, kostnader för el och elnätsavgift, uppvärmningskostnader, kostnader för vatten och avlopp, sophämtning, annan renhållning, och hem- eller villaförsäkring.

Baskonsumtion

Avser beräknade levnadsomkostnader för mat, kläder, hygienartiklar och annat baserat på hushållets storlek, antal vuxna, antal barn samt barnets/barnens ålder. Utgår från schablonberäkningar framtagna av Swedbank.

Lön

Lön är en ersättning för utfört arbete under en given tidsenhet, till exempel månad eller timme. Lön redovisas i lönestrukturstatistiken som månadslön och deltidslöner räknas om till heltidslöner för att en jämförelse ska vara möjlig. Lönen påverkas alltså inte, till skillnad från inkomsten, av om man arbetar hel- eller deltid, om man arbetar övertid samt om man är frånvarande från arbetet.

Konsumtionsmarginal

Pengar hushållen har kvar att konsumera för efter att boendet är betalt.

Boendeutgiftsprocent

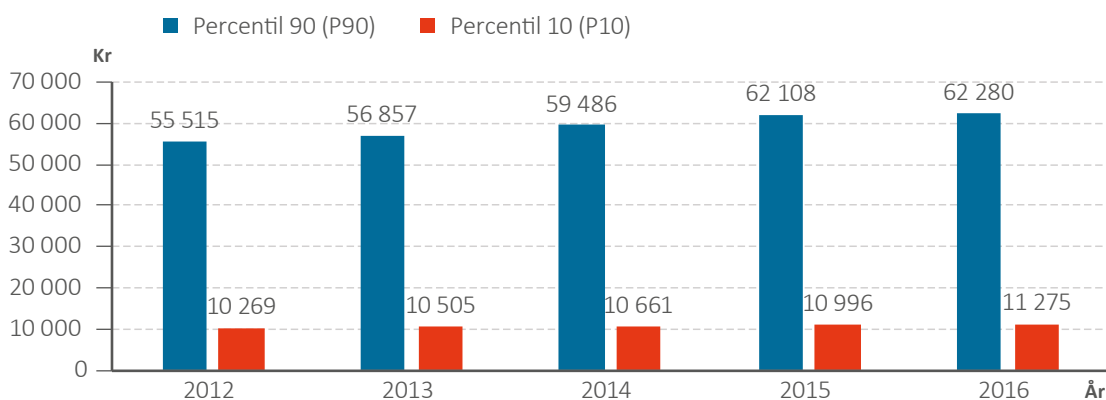
Procentuell andel av hushållsinkomsten som går till boendeutgiften.

Positiv inkomstutveckling för Umeå kommun

Sedan 2012 har hushållens inkomster ökat i Umeå kommun för både höginkomsttagare och låginkomsttagare. För den grupp med lägst inkomst har ökningen varit 10 procent de senaste fem åren vilket motsvarar en ökning av hushållsinkomsten med 1 000 kr. Den grupp med högst inkomst har haft en ökning på 12 procent. Det motsvarar i absoluta tal cirka 6 700 kronor mer per månad.

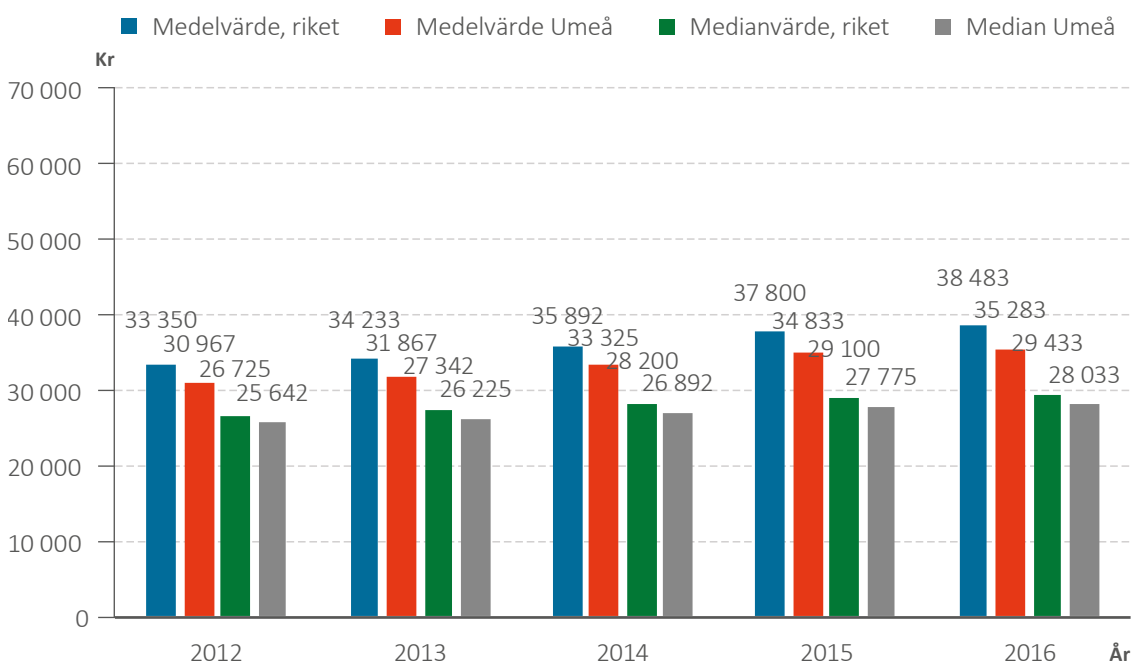
Generellt sett har inkomsterna ökat med 14,7 procent för hela befolkningen. Medianökningen är något lägre, 10 procent, vilket betyder att hushåll med högre inkomster haft en kraftigare ökning.

Diagram 1. **Genomsnittlig disponibel hushållsinkomst per månad för dem med högst respektive lägst inkomst, 2012-2016. Registerbaserad statistik, SCB.**

I jämförelse mot övriga riket ligger inkomstutvecklingen för medianvärdet och medelvärdet på samma nivåer. I riket är dock inkomsterna lite högre än för Umeå kommun. Medianvärdena mellan riket och Umeå kommun ligger närmare varann i jämförelse med medelvärdena vilket visar att inkomstspridningen är större i övriga riket än i kommunen.

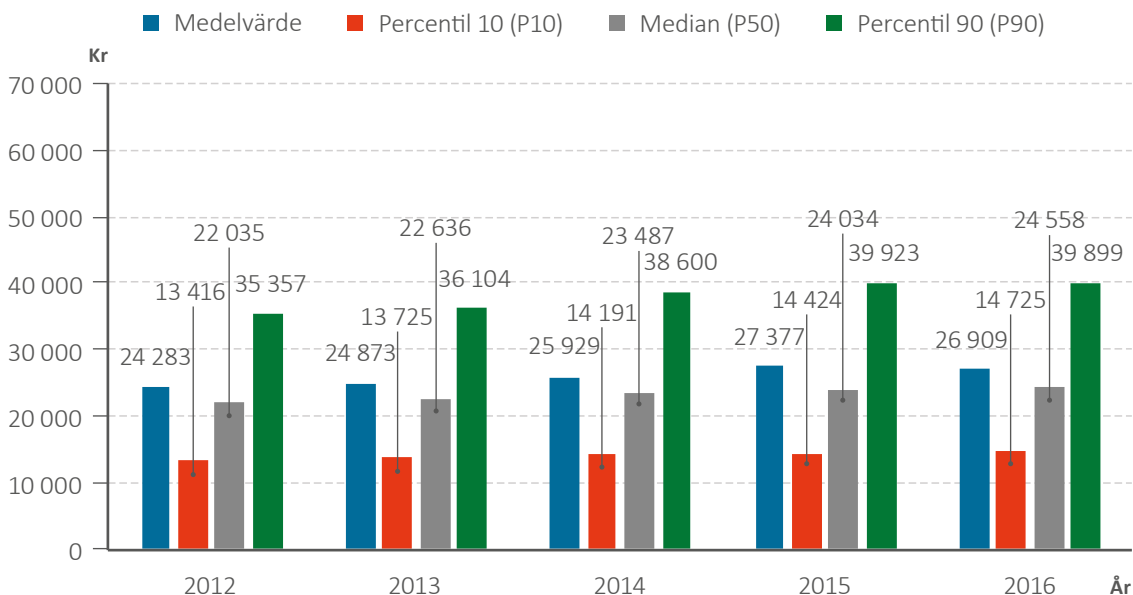
Diagram 2. **Hushållens disponibla inkomster per månad Umeå kommun och riket. Registerbaserad statistik, SCB.**

Ensamstående har generellt sett lägre inkomster än hushåll som är sammanboende. Medianvärdet för ensamstående med barn är 24 558 kr per månad. Inkomsterna har i genomsnitt ökat med 11 procent de senaste fem åren för ensamstående med barn. De tio procent med lägst inkomster av ensamstående med barn har en inkomst på cirka 14 700 kr. Ensamstående utan barn har generellt sett lägre inkomster än ensamstående med barn, medianvärdet ligger på cirka 15 000 kr per månad.

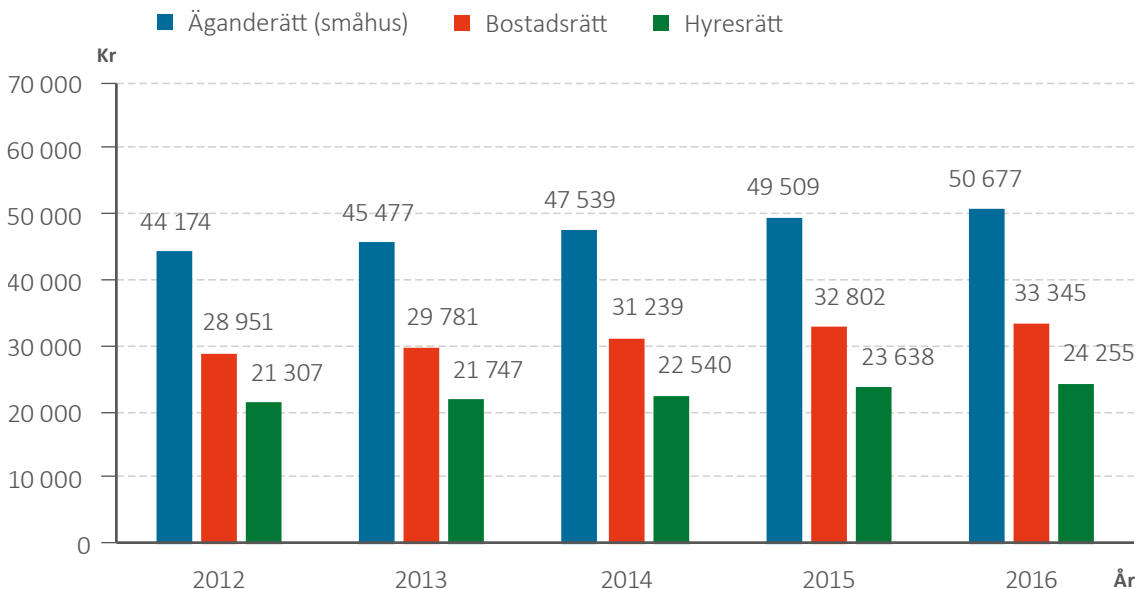
Diagram 3. **Ensamstående med barn Umeå kommun, genomsnittlig disponibel inkomst. Registerbaserad statistik, SCB.**

Undersöker man hushållens inkomster baserat på upplåtelseform är det tydligt att lägst inkomster finns bland hushåll boende i hyresrätter medan högst inkomster finns hos hushåll boende i äganderätter. Inkomstutvecklingen har varit likartad i de olika upplåtelseformerna men har ändå varit starkast för hushåll i bostadsrätter och svagast för hushåll i hyresrätter.

En del av skillnaden i inkomster mellan olika upplåtelseformer beror på att det är vanligare att man bor ensam i hyresrätter än i äganderätter och då blir hushållsinkomsten också lägre.

Diagram 4. **Hushållens disponibla inkomster efter upplåtelseform, medelvärden. Registerbaserad statistik, SCB.**

Stor andel av inkomsten läggs på boendeutgifter

I genomsnitt lägger hushållen i Umeå drygt 28 procent av sina inkomster på boendeutgifter, medianvärdet är 25 procent. I övriga riket ligger man något lägre, medianen är 21 procent enligt SCB (2015). Detta antas dels bero dels att vi proportionellt sett har fler hyresrätter, dels har fler studenter eller en yngre åldersstruktur, samt högre fastighetspriser i Umeå kommun.

Det är viktigt att förstå att en låg procentuell boendeutgift inte är liktydigt med att boendet med nödvändighet är billigare, det beror på fler saker som till exempel hushållens sammansättning. Bor man ensam har man en lägre hushållsinkomst och då äter boendeutgifterna upp en större andel av hushållsinkomsten till skillnad mot om två som förvärvsarbetar bor tillsammans. Omkring 10 procent av alla hushåll lägger mer än 50 procent av sina inkomster på boendeutgifter vilket motsvarar cirka 5 700 hushåll.

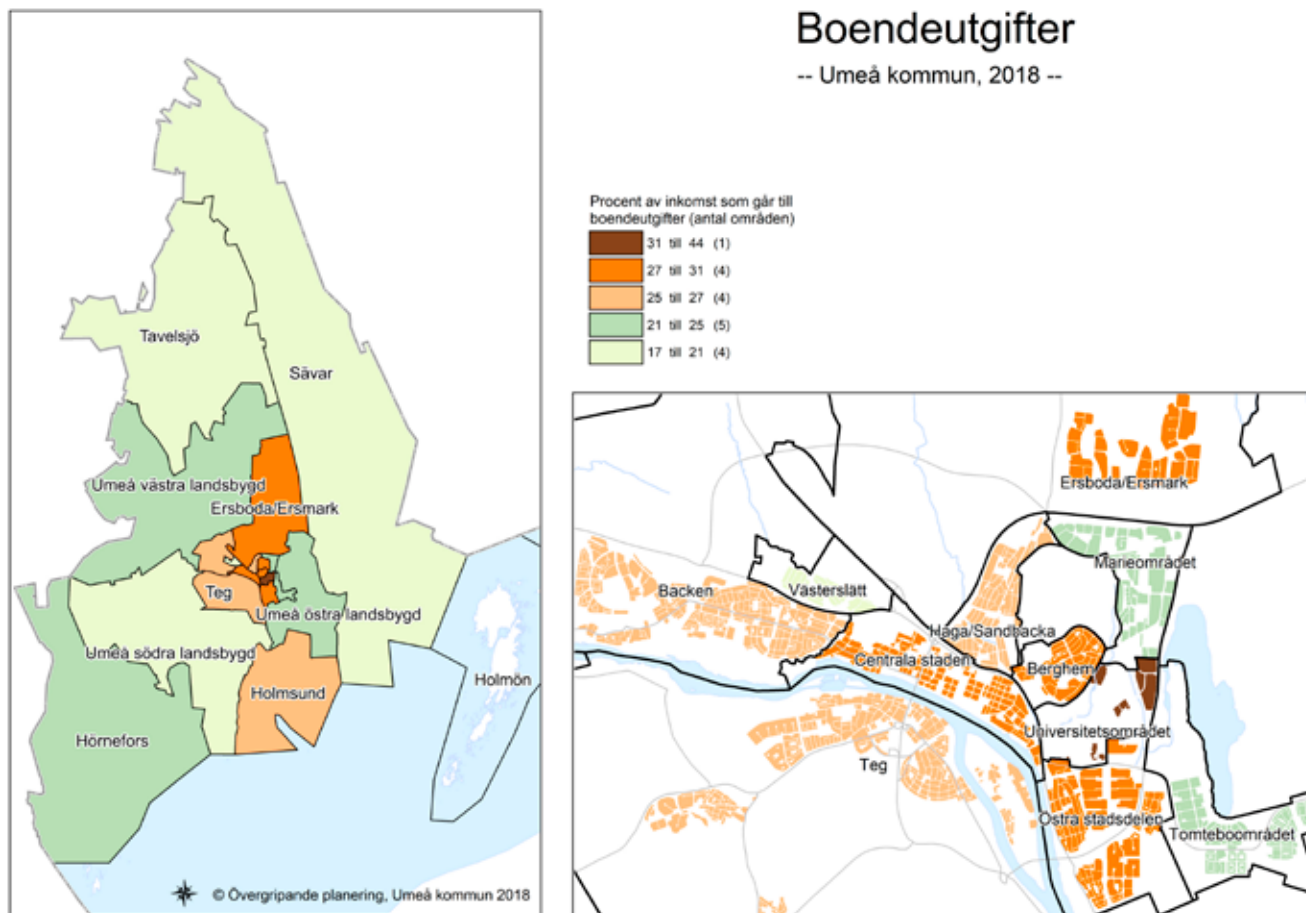
Undersöker man samtliga hushåll i kommunen och dess boendeutgifter framgår det att man, inte oväntat, betalar mest för villor i äganderättsform. Däremot är den högsta boendeutgiftsprocenten för hyresrätter. Det beror på att inkomstnivåerna skiljer sig åt mellan de boende i de olika upplåtelseformerna. I äganderätter är det vanligare att man har två inkomster samt högre inkomst per person. För en bild av boendeutgifternas variation för olika upplåtelseformer, se bilaga 1.

Tabell 1. **Genomsnittliga boendeutgifter per upplåtelseform och antal rum för befintligt bestånd, 2018. Se bilaga 2 för skillnader mot nyproducerade bostäder. Övre och undre 95 % konfidensintervall. Data från enkätundersökning, Umeå kommun.**

Upplåtelseform	Antal rum	Boendeutgift (kr)	Övre KI (kr)	Undre KI (kr)
Äganderätt	6	8 889	9 742	8 037
Äganderätt	5	8 442	9 221	7 663
Äganderätt	4	8 352	9 226	7 479
Hyresrätt	4	8 076	8 697	7 455
Bostadsrätt	4	7 625	8 407	6 842
Hyresrätt	3	7 179	7 438	6 921
Bostadsrätt	3	6 280	6 675	5 885
Hyresrätt	2	6 124	6 411	5 836
Bostadsrätt	2	5 996	6 560	5 432
Äganderätt	2	4 934	6 081	3 787
Bostadsrätt	1	4 631	5 859	3 403
Hyresrätt	1	4 271	4 591	3 951

Per stadsdel lägger man mest pengar på sitt boende på Universitetsområdet relativt inkomsten. Det förklaras till stor del av den stora andel studenter med låga inkomster som bor i området samt att många ensamhushåll finns där.

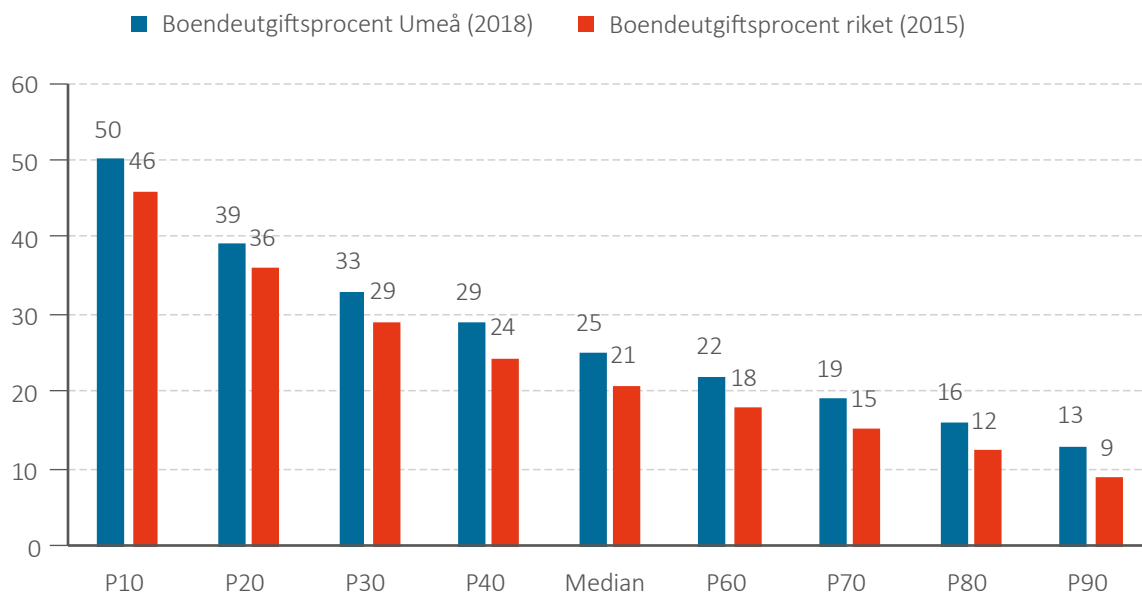
Kartbild. Boendeutgiftsprocent per stadsdel. Data från enkätundersökning, Umeå kommun.

Tio procent av hushållen lägger mer än 50 procent på boendeutgifter av inkomsterna, i övriga riket ligger man på 46 procent. Fördelningen hänger starkt samman med hushållets totala inkomster, ju lägre hushållsinkomst, desto större andel går till boendeutgifter vilket betyder att man längst till höger i diagram 5 främst finner höginkomsthushåll och längst till vänster låginkomsthushåll. Det normala är dock att man lägger cirka 25 procent på boendeutgifter.

De tio procent som lägger minst andel av sin inkomst på sitt boende spenderar mindre än 13 procent på det.

Diagram 5. **Boendeutgiftsprocent efter percentiler. Data från hushållsundersökning, Umeå kommun (2018) och SCB (2015).**

Undersöker man de 40 procenten med lägsta faktiska hushållsinkomsterna så lägger de i genomsnitt 37 procent på boendeutgifter (se tabell 3). I denna grupp återfinns framförallt ensamstående och personer boende i hyresrätter.

Foto: Umeå kommun

Många hushåll med låg inkomst klarar inte baskonsumtionen

För att få en bild över hur hushåll klarar konsumtionen efter de har betalat sina boendeutgifter kan man utgå från schabloner över utgifter som hushållen antas ha. I en sådan schablon ingår bland annat utgifter för mat, kläder, hygienartiklar, telefon, lokala resor med mera (se tabell 2). Baserat på hushållets storlek varierar utgifterna och blir naturligtvis större för hushåll med flera personer. Utgifterna blir också olika beroende på hur många barn det finns i hushållet och i vilka åldrar barnen är. Beräknar man hushållets disponibla inkomst subtraherat med boendeutgiften samt en schablon framtagen av Swedbank för övrig baskonsumtion (där hänsyn tas till hushållets storlek samt om barn finns i hushållet och dess ålder) bör summan inte bli negativ. Om den blir negativ bedömer man att hushållet inte klarar eller har svårigheter att klara av sin baskonsumtion.

Enligt en sådan kalkyl är det 36 procent av hushållen av de 40 procent med lägst hushållsinkomster i Umeå kommun som inte klarar baskonsumtionen; i riket har den uppskattats till 46 procent². Motsvarande siffra för de 60 procent med högst inkomster i Umeå kommun är 2,5 procent. Om de hushåll med lägst inkomster erhåller ytterligare 1 500 kr i månaden skulle siffran på 36 procent nästan halveras, från cirka 8 260 till 4 240 hushåll. Den stadsdel där medborgarna har lägst konsumtionsmarginal visar sig vara Östra stadsdelen, bland annat ingår här Ålidhem.

Tabell 2. **Levnadsomkostnader 2017, Swedbank.**

Vuxna och ungdomar	Ensamboende	Gifta, sambo	<1 år	1–3 år	4–6 år	7–10 år	11–14 år	15–19 år
Mat	2 110	4 220	710	690	860	1 150	1 380	1 640
Kläder	690	1 380	370	500	730	740	730	720
Hygien, hälsovård	490	980	500	640	140	170	250	390
Sport, fritid	670	1 340	100	260	440	610	710	720
Lokala resor	800	1 600						
Fackavgift	410	820						
Försäkring, olycksfall	0	0	140	140	140	140	140	140
Försäkring, hem	120	140						
Hushållsel	340	410	70	70	70	70	70	70
Tv, telefon, internet	1 340	1 690	20	20	20	20	230	360
Betaltjänster	30	50						
Rengöring, tvätt, m.m.	130	160	70	70	70	70	70	70
Bil	2 720	2 720						
Totalt per månad	9 850	15 510	1 980	2 390	2 470	2 970	3 580	4 110

2 Boende till rimlig kostnad, rapport 2016:11, s. 22. Observera att det finns vissa metodskillnader mellan Boverkets skattningar av konsumtionsmarginaler och Umeå kommuns, främst att bil har exkluderats från Umeå kommuns skattning av baskonsumtion vilket därmed starkt påverkar att siffrorna för Umeå kommun blir lägre.

Pensionärer, barnfamiljer och utländska medborgare

Den ekonomiska situationen ser olika ut beroende på vilken grupp man tillhör. Som det beskrevs tidigare har den grupp med lägst inkomster sämst konsumtionsmarginal och den lägger mest på boendet i relation till inkomsten. Pensionärer lägger i genomsnitt 29 procent på boendet och barnfamiljer 24 procent. Ensamstående lägger betydligt större andel på sitt boende än sammanboende vilket framgår av nedanstående tabell.

Ensamstående med barn har en högre boendeutgiftprocent än sammanboende med barn, men boendeutgiftsprocenten stiger för sammanboende i takt med att antalet barn ökar. Ensamstående kvinnor lägger cirka 36 procent av sin inkomst på boendeutgifter medan ensamstående män lägger cirka 31 procent av inkomsten på boendet.

Tabell 3. **Boendeutgifter och konsumtionsmarginaler för olika grupper.**

Data från hushållsundersökning, Umeå kommun.

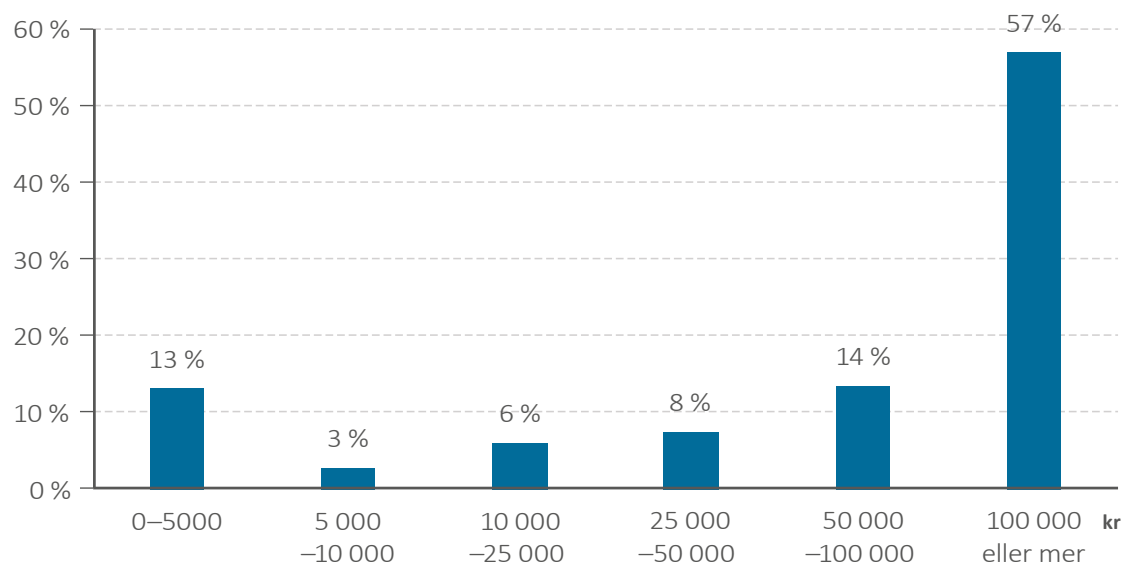
	Boendeutgiftsprocent (median)	Över 50 %	Saknar konsumtionsmarginal %
Pensionär (65+)	29	14	18
Personer (20-29)	29	11	23
Barnfamilj	24	5	12
40 procent med			
lägst inkomst	37	22	36
60 procent med			
högst inkomst	20	1,4	2,5
Utländsk medborgare	30	*	50
Sammanboende	20	3,5	8
Ensamstående	34	18	26
Alla	25	10	15

*för få observationer

Hushållens sparande

Av samtliga hushåll är det 13 procent som har ett totalt sparande på 0–5 000 kr. Det handlar om nära 7 460 hushåll i hela kommunen. 57 procent uppger att de har ett sparande som överstiger 100 000 kr. De med lägre inkomster har generellt sett ett lägre totalt sparkapital.

Diagram 6. **Hushållens totala sparkapital. Data från hushållsundersökning, Umeå kommun.**

Olika kön, olika lön

Ovägda löneskillnader

Den ovägda löneskillnaden betyder den skillnad som finns i lön när man inte tar hänsyn till att män och kvinnor arbetar inom olika yrken, har olika utbildningsnivåer och arbetar inom olika sektorer. Det är alltså genomsnittslöner för respektive kön som jämförs utan hänsyn till underliggande statistiska fördelningar. Den ovägda löneskillnaden mellan män och kvinnor är cirka 10 procent till fördel för männen i Umeå kommun. Det är lägre än siffrorna för riket som ligger på 12 procent³.

Vägda löneskillnader

Den vägda löneskillnaden, när hänsyn tas till olika förklarande faktorer, dvs, yrke, tjänstgöringsomfattning och sektor, blir 2,4 procent. Avståndet mellan könen krymper alltså drastiskt, främst när hänsyn tas till yrke. Orsaken till detta är att män generellt sett jobbar inom yrken som har högre genomsnittliga löner och att arbetsmarknaden i Sverige och Umeå är starkt könssegregerad.

Tar man även med ålder och utbildning som förklarande faktorer så ökar skillnaden mellan könen till 3,2 procent. Orsaken till att skillnaden i lön blir större när man kontrollerar för ålder och utbildning är att kvinnor generellt sett är mer högutbildade än män och något äldre. Det gör att avståndet växer något. Jämfört med riket ligger Umeå kommun något bättre till men det finns fortfarande en statistiskt oförklarad skillnad i löner mellan kvinnor och män på totalt 3,2 procent. I riket ligger den på 3,7 procent⁴.

Foto: Ann-Margrethe Iseklint

3 Rapporten om löneskillnader, Medlingsinstitutet 2016

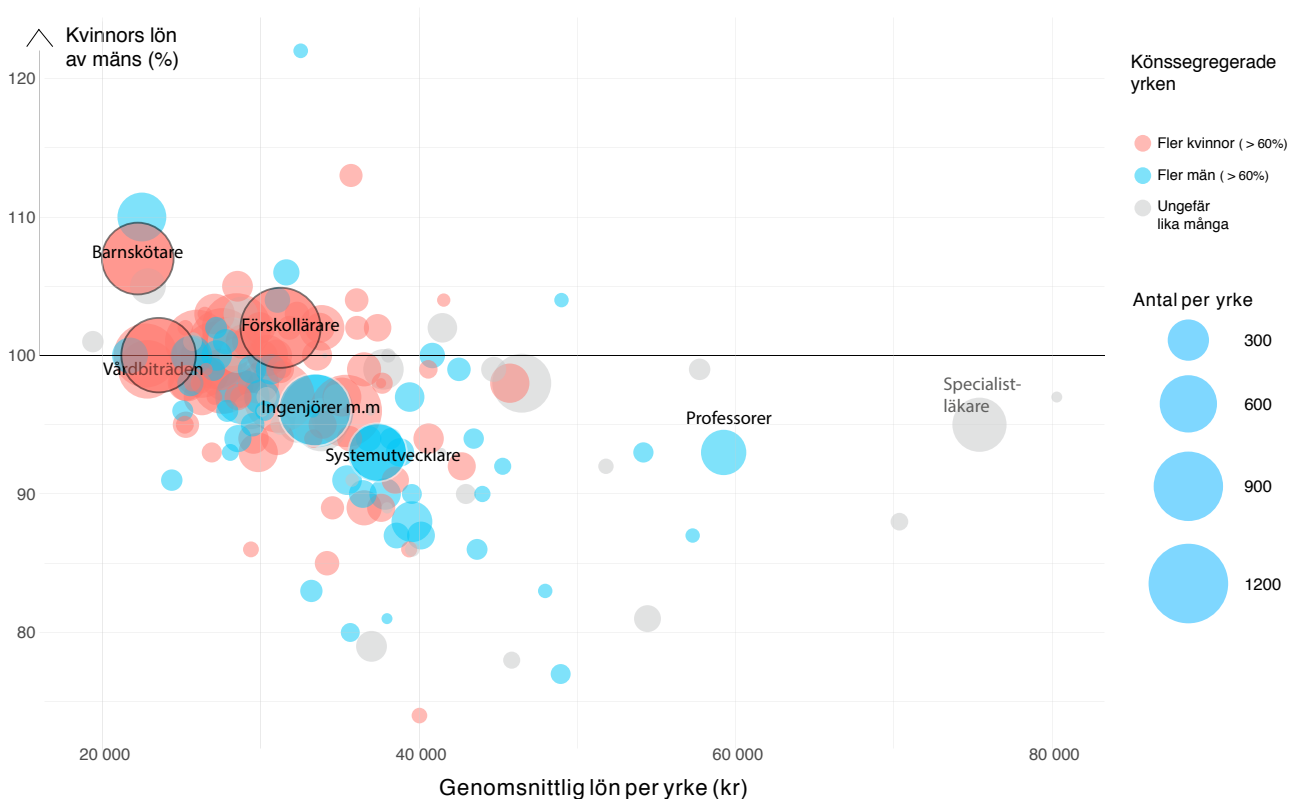
4 Avser skillnad med regressionsanalys, ej standardvägning

Skillnader mellan yrken

Som nämndes ovan jobbar kvinnor och män generellt sett med olika yrken. Det är vanligare att många kvinnor jobbar i lågavlönade yrken och män i högavlönade yrken.

Diagram 7. **Genomsnittlig lön per yrkesgrupp och kvinnors lön som andel av mäns lön. Lönestrukturstatistik SCB (2016) för Umeå kommun.**

SCB och Umeå kommun, 2016

Diagrammet ovan visar på den horisontella axeln genomsnittslöner för olika yrken. På den lodräta axeln visas kvinnornas löner som andel av männens löner. Röda bubblor visar kvinnodominerande yrken och blå bubblor mansdominerade yrken. Storleken på varje bubbla visar antalet per yrke.

Skillnader mellan sektorer

Undersöker man skillnader inom olika sektorer återfinns samma mönster i Umeå som i riket. Inom landstinget är den ovägd skillnaden mycket stor, främst beroende på att (det ganska knappa antalet) män som jobbar inom landstinget är utbildade läkare medan det är mycket vanligt att kvinnor arbetar som sjuksköterskor. Då blir löneskillnaderna av naturliga skäl olika. Kontrollerar man för yrken krymper avståndet betydligt. Störst skillnad finns inom privat sektor när man kontrollerar för olika bakgrundsvariabler vilket är i linje med nationella resultat.

Källor

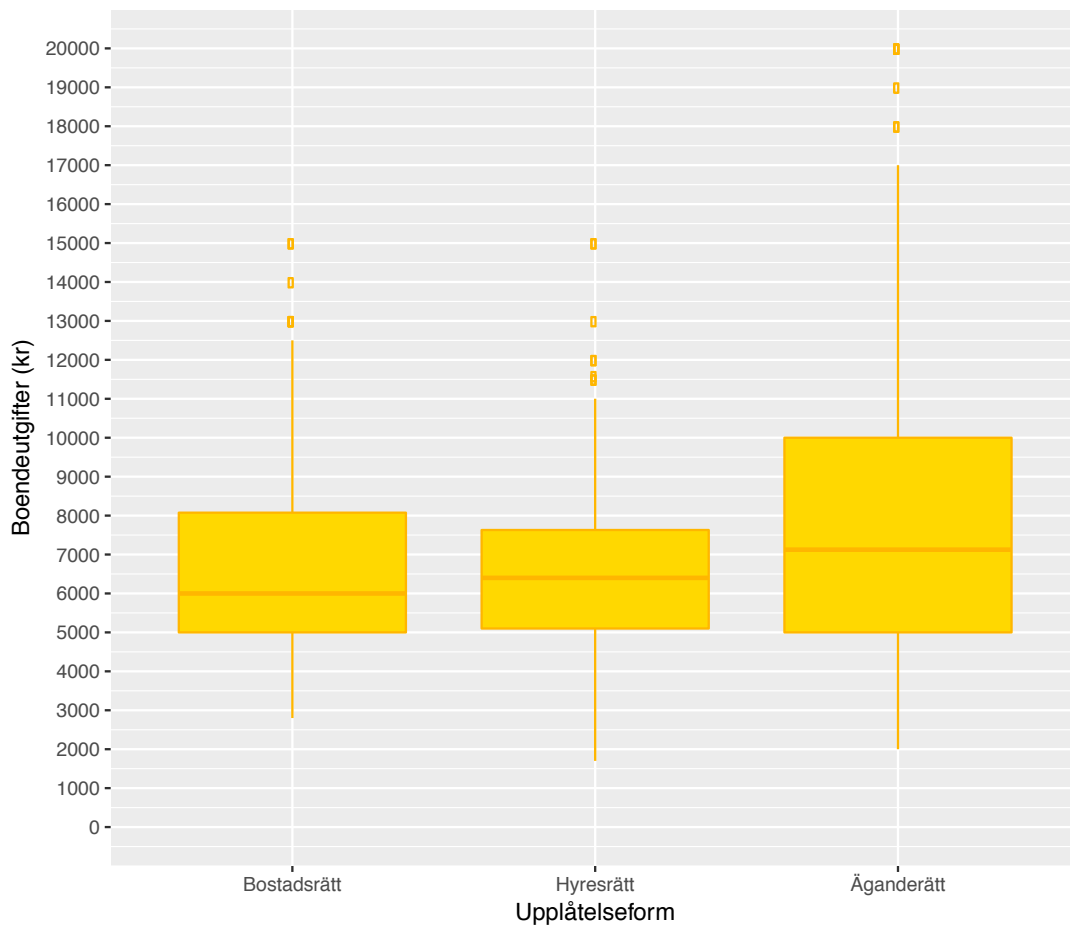
Hans Jonsson, Boende till rimlig kostnad, Boverket 2016

John Ekberg, Rapporten om löneskillnader, Medlingsinstitutet 2016

Bilaga 1.

Boendeutgifter per upplåtelseform

Boxplot över boendeutgifter och upplåtelseform. Strecket i boxploten utgör medianvärdet och bör inte förväxlas med medelvärdet.

Bilaga 2. Boendeutgifter nyproduktion

Beräknade boendeutgifter beräknat på upplåtelseform och antal rum samt för nyproduktion och övrigt bestånd.

	Upplåtelseform	Antal rum	Boendeutgift	SD	Övre KI	Undre KI
Befintligt bestånd	Bostadsrätt	5	9 425	441	10 306	8 543
Befintligt bestånd	Äganderätt	6	8 714	426	9 566	7 862
Befintligt bestånd	Äganderätt	4	8 347	445	9 236	7 458
Befintligt bestånd	Äganderätt	5	8 278	392	9 063	7 493
Befintligt bestånd	Hysesrätt	4	8 076	310	8 697	7 455
Befintligt bestånd	Bostadsrätt	4	7 727	407	8 542	6 913
Befintligt bestånd	Hysesrätt	3	7 080	120	7 319	6 840
Befintligt bestånd	Bostadsrätt	3	6 213	208	6 629	5 797
Befintligt bestånd	Hysesrätt	2	5 978	144	6 265	5 690
Befintligt bestånd	Bostadsrätt	2	5 784	281	6 346	5 222
Befintligt bestånd	Bostadsrätt	1	4 631	614	5 859	3 403
Befintligt bestånd	Hysesrätt	1	4 164	157	4 478	3 850
	Upplåtelseform	Antal rum	Boendeutgift	SD	Övre KI	Undre KI
Nyproduktion	Äganderätt	5	11 673	1258	14 189	9 157
Nyproduktion	Hysesrätt	3	9 840	602	11 045	8 636
Nyproduktion	Bostadsrätt	2	9 309	324	9 958	8 661
Nyproduktion	Hysesrätt	2	8 239	218	8 674	7 803
Nyproduktion	Bostadsrätt	3	6 999	624	8 246	5 752
Nyproduktion	Hysesrätt	1	5 365	503	6 371	4 359

Bilaga 3. Metod och kvalitet

Kvalitetsdeklaration

Rapporten bygger på offentlig statistik från SCB samt mikrodata över individers löneuppgifter. Vidare består undersökningen av insamlad data genom ett enkätförfarande. Mer om enkätmetodiken nedan.

1. Innehåll

1.1 Statistiska storheter

1.1.1 Population

Hushåll med äldsta myndiga kvinna i åldern 20–84 år. Populationen omfattar totalt 57 410 hushåll. Urvalet gjordes 2018-03-20. För hushåll utan äldsta myndiga kvinna tillfrågas den äldsta mannen.

1.1.2 Variabler

Personvariabler: Kön, ålder, sammanboende/ensamboende m.m.

Analysvariabler: bostadstyp, hushållsinkomst, hushållsutgifter m.m.

1.1.3 Statistiska mått

Totaler, centralmått (medianvärden), spridningsmått, konfidensintervall.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kön, ålder, bostadstyper, hushållsinkomster, hushållsutgifter m.m.

1.2 Fullständighet

Hushåll där äldsta referensperson är under 20 år eller över 84 år ingår inte i urvalet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Enkätundersökningar medför alltid ett visst bortfall. Kalibrering utförs som motverkar felet.

Urvalsstorleken medför begränsningar i möjligheten att dela upp resultatet ytterligare vid efteranalyser.

2.2 Osäkerhetskällor

Slumpfel, ramfel, minnesfel.

2.2.1 Urval

Urvalet dras ur Umeå kommuns folkbokföringsregister (kommuninvånarregistret) och stratifieras på sju geografiska områden. Urvalet bestäms till 3 500 personer och 500 individer dras från varje stratum.

2.2.2 Ramtäckning

Urvalsramen Umeå kommuns folkbokföringsregister ger övertäckning (personer som avlidit eller flyttat ut efter urvalsdragningen) och undertäckning (personer som flyttat in efter urvalsdragningen).

35 personer av 3 500 var returerna på grund av adress okänd/flytt/dödsfall.

2.2.3 Mätning

Mätning sker genom enkätformulär/intervjuformulär. Mätfel kan uppstå genom att respondenterna minns fel eller avstår från att rapportera svaren. Påminnelser görs vid ett tillfälle. Påminnelsen skickas ut 24 april.

2.2.4 Svarsbortfall

Objektsbortfallet var 65 procent.

2.2.5 Bearbetning

Fel kan uppstå vid registreringen/inskanning av data.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

95-procentiga konfidensintervall redovisas för vissa variabler i rapporten.

4 Jämförbarhet och användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Enkäten skapar förutsättningar för att följa situationen över tid. Mätvecka var vecka 15, 11:e april.

4.2 Jämförbarhet mot Boverket

Vid beräkningar av levnadsomkostnader har hushållselen ingått som en del av boendeutgiften, samma sak gällande hemförsäkring. Därmed har dessa exkluderats från beräkningar för baskonsumtion. Vidare har bil utgått i baskonsumtionen för Umeå kommun. Boverket har vid beräkningar av lägsta inkomstgrupper använt inkomster per konsumtionsenhet medan denna undersökning använt sig av hushållens faktiska inkomster. Jämförelser gällande grupper med lägsta inkomster mot Boverkets resultat bör således göras med viss försiktighet då metodiken skiljer sig.

Övergripande planering

Besök: Stadshuset, Skolgatan 31A

Postadress: 901 80 Umeå

090-16 10 00

umea.kommun@umea.se

www.umea.se/kommun